

УДК: 339.96(4-672EU:477)
Biblid 1451-3188, 24 (2025)
Год XXIV, бр. 92, стр. 192–203
Изворни научни рад
Рад примљен 14. 8. 2025. године
Рад одобрен 20. 9. 2025. године
DOI: https://doi.org/10.18485/iipe_ez.2025.24.92.10
CC BY-SA 4.0

УРЕДБА (ЕУ) 2024/792 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И САВЕТА О ОСНИВАЊУ ИНСТРУМЕНТА ЗА УКРАЈИНУ

Александар ЈАЗИЋ*

Анстракт: У циљу пружања подршке Украјини током оружаног сукоба са Русијом, Европска унија основала је Инструмент за Украјину, чиме је обезбеђено да се помоћ ЕУ Украјини пружа на организован, систематичан и плански начин. Издвојена финансијска и друга средства, која су део Инструмента за Украјину, обухватају све фазе помоћи. Конкретно, то подразумева помоћ током ратних сукоба и помоћ коју би Украјина требало да добије након завршетка ратних сукоба. Један део помоћи која се пружа Украјини омогућава одржавање стабилности у овој држави. Други део помоћи који је саставни део Инструмента за Украјину предвиђен је за обнову Украјине након завршетка ратних сукоба. Поред тога, Инструмент за Украјину омогућава укључивање трећих субјеката у пружање помоћи Украјини. Република Србија није угрожена на начин на који је Украјина угрожена, али је у претходним периодима била угрожена ванредним ситуацијама. У тим ванредним ситуацијама помоћ Европске уније није изостала. На основу изнете анализе Инструмента за Украјину, може се претпоставити да би у случају дуже ванредне ситуације на територији Србије, која би изазвала велике материјалне штете, Европска унија организовала помоћ за Србију слично Инструменту за Украјину.

Кључне речи: Ратни сукоб, Украјина, Европска унија, Инструмент за Украјину, финансијска помоћ, техничка помоћ, ванредне ситуације, Србија

* Институт за међународну политику и привреду, Београд. Е-mail: jazic@diplomacy.bg.ac.rs. ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5613-2614>.

1) УВОД

Након започињања сукоба у Украјини 2022. године дошло је до великих политичких, економских и социјалних проблема на њеној територији. Украјина, и пре овог сукоба, није спадала у високоразвијене државе. Такође, институције и локални органи власти Украјине нису били реформисани у пуној мери још од распада Совјетског Савеза. Процес реформи је након започињања сукоба скоро заустављен, односно значајно успорен. Реформа економског система и успостављање стабилног развоја такође је било отежано. Сукоб у Украјини осетио се и у државама чланицама Европске уније (ЕУ). Зато је ЕУ од самог почетка сукоба започела са пружањем помоћи Украјини. Било је потребно да се очува економска и политичка стабилност оног дела Украјине који није био у оквиру ратне зоне. Такође, било је потребно да се пружи помоћ избеглим и интерно расељеним лицима. Помоћ је пружена и државама које су примиле избеглице из Украјине, што је укључило и државе које се не граниче са Украјином. То је значајно растеретило институције и органе у Украјини који су имали задатак да пруже помоћ угроженом становништву. Помоћ Украјини и државама чланицама Европске уније у почетку није била у потпуности организована, већ су институције ЕУ и државе чланице реаговале коришћењем инструмената који су им у том тренутку били на располагању. ЕУ је имала инструменте спремне за деловање у таквим ситуацијама, али ти инструменти нису били довољни за све проблеме који су се појавили након започињања сукоба 2022. године. Украјина је и пре сукоба са Русијом примала помоћ од Европске уније, али је рат значајно увећао њене потребе, услед чега је и обим помоћи ЕЗ знатно порастао. Поред тога, због дестабилизације државе постојала је опасност да јавне службе престану са радом, што би довело у велики ризик становништво које је остало у Украјини.¹ Сви наведени проблеми мотивисали су ЕУ да пружи помоћ Украјини. У складу с тим, основан је Инструмент за Украјину преко којег је омогућено организовано пружање помоћи овој земљи. ЕУ користи овај Инструмент не само да пружи помоћ Украјини, већ и да на овај Инструмент надовеже помоћ из других извора. Инструмент за Украјину се на тај начин постепено развија и надограђује. Он има широк опсег деловања и не обухвата само помоћ која се пружа током ратног сукоба, већ и подршку намењену периоду након његовог окончања. Реч је

¹ Видети: Aleksandar Jazić, „Primena Mehanizma civilne zaštite Evropske unije tokom humanitarne krize u Ukrajini“, *Međunarodni problemi*, Vol. 77, no. 1, 2025, str. 42–43.

о помоћи усмереној на обнову Украјине и њену постконфликтну стабилизацију.

2) МЕРЕ ЕУ

„Уредба (ЕУ) 2024/792 Европског парламента и Савета од 29. фебруара 2024. године о успостављању Финансијског инструмента за Украјину“ [Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility].²

3) САДРЖАЈ

Инструмент за Украјину успостављен је за период од 2024. до 2027. године. У члану 1. Уредбе (ЕУ) 2024/792 Европског парламента и Савета од 29. фебруара 2024. године, о оснивању Инструмента за Украјину,³ наведена су три стуба на основу којих ће се спроводити пружање помоћи Украјини. Први стуб подразумева финансијску помоћ Украјини ради спровођења реформи и инвестиција неопходних за остваривање Плана за Украјину и очувања макрофинансијске стабилности.⁴ Други стуб је Инвестициони оквир за Украјину којим се пружа подршка инвестицијама и омогућава приступ финансијама.⁵ Трећи стуб обухвата техничку помоћ и подршку у креирању и спровођењу реформи које треба да омогуће приступ Украјине ЕУ.⁶ Техничка помоћ и подршка треба да омогуће нормално функционисање административних капацитета, покривање трошкова приликом задуживања и нормално обављање других активности.⁷ У члану 3. дефинисани су циљеви Инструмента за Украјину,

² Видети: „Извори“.

³ У даљем тексту: *Уредба*.

⁴ “Council Implementing Decision (EU) 2024/1447 of 14 May 2024 on the approval of the assessment of the Ukraine Plan”, *Official Journal of the European Union*, L Series, 24. 5. 2024.

⁵ “European Union launches Ukraine Investment Framework”, *European Union*, June 2024.

⁶ “European Union launches Ukraine Investment Framework”, *European Union*, June 2024.

⁷ “Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility”, *Official Journal of the European Union*, L Series, 29. 2. 2024, Art. 1.

при чему су најпре наведени општи циљеви. Први од њих односи се на утврђивање друштвених, економских и еколошких последица рата са Русијом. Након тога, неопходно је дати допринос опоравку, реконструкцији, обнављању и модернизацији државе и друштва у Украјини након завршетка сукоба. Други општи циљ је подстицање: друштвене и територијалне кохезије, демократске и економске отпорности, отпорности животне средине, постепеног уласка Украјине у ЕУ, глобалне економије и глобалног тржишта, и економске и социјалне трансформације у складу са правилима ЕУ. Такође, подстицај треба пружити и трансформацији животне средине у складу са правилима ЕУ. Трећи циљ јесте усвајање и спровођење политичких, институционалних, законских, административних, друштвених и економских реформи које су неопходне за постепено уједначавање законодавства у Украјини са законодавством, стандардима, политикама и праксом у ЕУ. Циљ овог уједначавања треба да буде улазак Украјине у ЕУ. Што се тиче посебних циљева, то су: 1) Очување макроекономске стабилности Украјине, односно олакшавање ограничења у спољном и унутрашњем финансирању; 2) Обнова и модернизација оштећене инфраструктуре; 3) Допринос деминирању, поновном успостављању производње хране, решавању здравствених проблема становништва и побољшању система социјалне заштите; 4) Јачање безбедности од хибридних претњи; 5) Подршка транзиције ка одрживој, климатски позитивној и инклузивној економији, као и изградњи привлачног окружења за инвестирање; 6) Подршка Украјини у укључивању у заједничко тржиште; 7) Промовисање науке и истраживања; 8) Даље јачање владавине права, демократије и поштовања људских права; 9) Јачање слободе и независности медија, као и уметничких и академских слобода; 10) Развој и јачање заштите животне средине; 11) Подршка политичкој и административној децентрализацији и локалном развоју и, 12) Подршка прекограничној сарадњи између Украјине и држава чланица ЕУ које се граниче са Украјином.⁸

Основни принципи примене Инструмента за Украјину дефинисани су у члану 4. Сарадња у оквиру Инструмента за Украјину треба да буде заснована на развоју принципа који треба да појачају ефективност. Подршка Инструмента за Украјину има допунско место у односу на већ постојеће програме и инструменте подршке ЕУ. Европска комисија (ЕК) и државе чланице сарађиваће међусобно како би се избегло дуплирање

⁸ *Ibid.*, Art. 3.

активности у оквиру овог Инструмента и других програма. Активности које су предвиђене у оквиру Инструмента за Украјину биће спровођене у складу са климатским стандардима и стандардима заштите животне средине који постоје у ЕУ. Инструмент за Украјину неће подржавати активности које нису усклађене са Националним планом Украјине за енергију и климу и Париским уговором.⁹ Европска комисија ће настојати да обезбеди демократски надзор у виду консултација са Владом и Скупштином Украјине. Такође, ЕК ће у блиској сарадњи са државама чланицама ЕУ и Украјином обезбедити спровођење обавеза ЕУ како би се појачао увид и одговорност у пружању подршке. Предуслови за помоћ преко Инструмента за Украјину утврђени су у члану 5. Први предуслов је да Украјина настави да одржава демократске механизме. То укључује постојање вишепартијског парламентарног система, владавину права и поштовање људских права. Испуњење наведених предуслова надгледаће Европска комисија пре исплата Украјини. Као релевантне информације Европска комисија узимаће у обзир мишљење Савета Европе, односно Венецијанске комисије. Пре исплата Украјини Европска комисија ће извести Савет Европске уније о испуњењу предуслова.¹⁰ У члану 6. утврђен је буџет и расподела средстава у оквиру Инструмента за Украјину. Средства за спровођење Инструмента за Украјину биће додељивана преко Резерве за Украјину. Плану за Украјину биће намењено 31% средстава у виду бесповратне финансијске помоћи, што износи око 17 милијарди евра. Поред тога, Плану за Украјину биће додељена и позајмица у износу од 33 милијарде евра, која ће обухватити период од 2024. до 2027. године. Инвестиције ће чинити 41% укупног буџета, док ће средства намењена помоћи у процесу придруживања Европској унији, али и као општа мера подршке, износити 26% буџета. На крају, 2,5% биће додељено за техничку и административну помоћ. Укупна средства која ће бити додељена преко Инструмента за Украјину износе до 50 милијарди евра.¹¹ Принципи Оквирног споразума у вези са Инструментом за Украјину утврђени су у члану 9. Уредбе. Овај Споразум утврдиће управљање, контролу, надзор, праћење, процену, извештавање и ревизију средстава која се додељују у

⁹ "Paris Agreement", United Nations, Paris, 2015.

¹⁰ "Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility", *Official Journal of the European Union*, L Series, 29. 2. 2024, Art. 5.

¹¹ *Ibid.*, Art. 6, para. 1, 2, 3. and 5.

оквиру Инструмента за Украјину. Тиме ће се онемогућити дуплирање у финансирању, али ће бити и омогућена превенција, откривање, истраживање и исправљање нерегуларности, преваре, корупције и других нелегалних активности које штете финансијским интересима Европске уније. Оквирни споразум треба да осигура посвећеност Украјине да оствари висок ниво заштите финансијских интереса Европске уније.¹² У члану 14. Уредбе утврђена је припрема и подношење Плана за Украјину. Да би добила помоћ преко Инструмента за Украјину било је потребно да Украјина припреми и преда Европској комисији План за Украјину. План за Украјину требало је да припреми Влада Украјине, али уз активну укљученост Парламента Украјине у тај процес. Сарадња Владе и Парламента Украјине у припреми Плана за Украјину требало је да буде реализована у складу са уставним одредбама. Приликом припреме Плана за Украјину посебна пажња посвећена је постојећој ситуацији у регионима, локалним срединама и урбаним областима. Конкретније, узете су у обзир потребе везане за обнову, реконструкцију, реформе, модернизацију и децентрализацију. Припрема и спровођење Плана за Украјину реализовано је у консултацијама са регионалним, локалним и градским властима, као и другим јавним институцијама, уз учешће друштвених актера и организација цивилног друштва.¹³ Елементи које План за Украјину треба да садржи утврђени су у члану 17. Уредбе. Они обухватају мере које представљају одговор на циљеве садржане у члану 3. Уредбе: објашњење на који начин План за Украјину доприноси уласку Украјине у ЕУ; објашњење на који начин су План за Украјину и његове мере усклађене са чланом 4. Уредбе; временски оквир и предвиђени квалитативни и квантитативни кораци; уређење ефикасне имплементације; надгледање и извештавање, објашњење на који начин је План за Украјину усклађен са опоравком, обновом, реконструкцијом и модернизацијом региона и општина у Украјини; објашњење методологије и процеса за селекцију пројеката и начина укључивања нижих нивоа власти у њих; објашњење како План за Украјину осигурава да изабрани пројекти реконструкције које реализују нижи нивои власти представљају довољан удео у подршци; детаљно објашњење процеса консултације и селекције у вези са припремом и спровођењем Плана за Украјину; објашњење обима доприноса који треба да буде остварен мерама Плана за Украјину; детаљно

¹² *Ibid.*, Art. 9, para. 1. and 4.

¹³ *Ibid.*, Art. 14.

објашњење система у Украјини и планираних мера како би се ефикасно уочиле, спречиле и исправиле неправилности, преваре и сви облици корупције; објашњење како План за Украјину омогућава да се у пружање помоћи укључе и други донатори и све друге релевантне информације. План за Украјину треба да представља резултат и утицај који се заснива на мерљивим показатељима.¹⁴

Члан 28. регулише опсег и структуру другог стуба Инструмента за Украјину, односно Инвестиционог оквира за Украјину. Под окриљем Инвестиционог оквира за Украјину Европска комисија ће пружити помоћ Европске уније Украјини у виду финансијских инструмената, буџетских гаранција и мешовитих операција. У оквир мешовитих операција спада и техничка помоћ повезана са спровођењем Инвестиционог оквира за Украјину. Подршку Европској комисији у спровођењу Инвестиционог оквира за Украјину пружаће управни одбор. Овај одбор биће састављен од представника Европске комисије и сваке државе чланице ЕУ. Представници Украјине моћи ће да присуствују састанцима. Европски парламент и Парламент Украјине имаће посматрачки статус. Управни одбор омогућиће стратешко и оперативно руковођење и подршку Европској комисији. Европска комисија осигураће да подршка ЕУ, која се пружа преко Инвестиционог оквира за Украјину, буде усклађена са Планом за Украјину и да доприноси његовом спровођењу. Одређено је да минимум 15% гаранција у оквиру Инвестиционог оквира за Украјину буде додељено микро, малим и средњим предузећима. Минимум 20% средстава које су део подршке у оквиру Инвестиционог оквира за Украјину, и минимум 20% инвестиција у оквиру Плана за Украјину биће издвојено за умањивање и прилагођавање климатским променама, као и за заштиту животне средине. Европска комисија подносиће годишње извештаје о спровођењу подршке Инвестиционог оквира за Украјину.¹⁵ Трећи стуб Инструмента за Украјину, односно подршка ЕУ придруживању Украјине, регулисана је чланом 34. Уредбе. Помоћ која се пружа у оквиру трећег стуба треба да омогући законодавно усаглашавање Европске уније и Украјине. Тиме се уједно доприноси заједничкој стабилности, безбедности, миру и развоју. Ова помоћ, односно подршка, укључује јачање владавине права, демократије, поштовања људских права и основних слобода и борбе против корупције. Такође, подршка ће бити пружена и додатном јачању

¹⁴ *Ibid.*, Art. 14.

¹⁵ *Ibid.*, Art. 18, para. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9. and 10.

ефикасности јавне администрације, институционалних капацитета, децентрализације, увида јавности, структуралних реформи, секторских политика и добре управе на свим нивоима. У поменутој помоћ укључен је и допринос спровођењу Плана за Украјину. Неопходно је стварање и јачање институција у Украјини чија ће одговорност бити адекватно коришћење финансијских средстава, провера и борба против лошег управљања јавним финансијама, што укључује и борбу против преваре и корупције. Подршка коју ће Украјина добити од ЕУ за наведене трансформације трајаће од 2024. до 2027. године.¹⁶

4) ДАТУМ СТУПАЊА НА СНАГУ

Усвајање Уредбе обављено је 29. фебруара 2024. године у Бриселу. Уредба (ЕУ) 2024/792 Европског парламента и Савета од 29. фебруара 2024. године о оснивању Инструмента за Украјину ступила је на снагу један дан након објављивања у Службеном листу Европске уније. На снази је од 1. марта 2024. године. Уредба је у целини обавезујућа и примењује се у свим државама чланицама ЕУ.

5) ИЗВОРИ

“Council decision of 23 October 2001 establishing a Community mechanism to facilitate reinforced cooperation in civil protection assistance intervention”, *Official Journal of the European Communities*, L 297/7, 15. 11. 2001.

“Council Decision of 5 March 2007 establishing a Civil Protection Financial Instrument”, *Official Journal of the European Union*, L71, 10. 3. 2007.

“Council Implementing Decision (EU) 2024/1447 of 14 May 2024 on the approval of the assessment of the Ukraine Plan”, *Official Journal of the European Union*, L Series, 24. 5. 2024.

“Council Implementing Decision (EU) 2024/1447 of 14 May 2024 on the approval of the assessment of the Ukraine Plan”, *Official Journal of the European Union*, L Series, Brussels, 24. 5. 2024.

“Decision (EU) 2015/601 of the European Parliament and of the Council of 15 April 2015 providing macro-financial assistance to Ukraine”, *Official Journal of the European Union*, L 100, 17. 4. 2015.

¹⁶ *Ibid.*, Art. 18, para. 1, 4. and 6.

- “Decision (EU) 2018/947 of the European Parliament and of the Council of 4 July 2018 providing further macro-financial assistance to Ukraine”, *Official Journal of the European Union*, L 171, 6. 7. 2018.
- “Decision (EU) 2022/1201 of the European Parliament and of the Council of 12 July 2022 providing exceptional macro-financial assistance to Ukraine”, *Official Journal of the European Union*, L 186, 13. 7. 2022.
- “Decision (EU) 2022/1628 of the European Parliament and of the Council of 20 September 2022 providing exceptional macro-financial assistance to Ukraine, reinforcing the common provisioning fund by guarantees by Member States and by specific provisioning for some financial liabilities related to Ukraine guaranteed under Decision No 466/2014/EU, and amending Decision (EU) 2022/1201”, *Official Journal of the European Union*, L 245, 22. 9. 2022.
- “Decision (EU) 2022/313 of the European Parliament and of the Council of 24 February 2022 providing macro-financial assistance to Ukraine”, *Official Journal of the European Union*, L 55, 28. 2. 2022.
- “Decision No 1313/2013/EU of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on a Union Civil Protection Mechanism”, *Official Journal of the European Union*, L 347, 20. 12. 2013.
- “Decision No 388/2010/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 providing macrofinancial assistance to Ukraine”, *Official Journal of the European Union*, L 179, 14. 7. 2010.
- “European Union launches Ukraine Investment Framework”, *European Union*, June 2024.
- „Измењени и допуњени Национални програм за интеграцију Републике Србије у Европску унију“, *Влада Републике Србије*, Београд, 2009.
- Јазић, Александар, „Одлука бр. 1313/2013/ЕУ Европског парламента и Савета од 17. децембра 2013. године о Механизму цивилне заштите Уније“, *Европско законодавство*, год. 19, бр.73–74/2020, стр. 68.
- Јазић, Александар, „Примена Механизма цивилне заштите Европске уније током хуманитарне кризе у Украјини“, *Међународни проблеми*, год. 77, бр. 1, 2025.
- „Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама“, *Службени гласник Републике Србије*, 86/2011, 18. новембар 2011.
- “Paris Agreement”, United Nations, Paris, 2015.

“Regulation (EU) 2022/2463 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 establishing an instrument for providing support to Ukraine for 2023 (macro-financial assistance +)”, *Official Journal of the European Union*, L 322, 16. 12. 2022.

“Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility”, *Official Journal of the European Union*, L Series, 29. 2. 2024.

“Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility”, *Official Journal of the European Union*, L Series, Strasbourg, 29. 2. 2024.

„Споразум између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у Механизму цивилне заштите Уније“, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 11, 22. мај 2015.

“Regulation (EU) 2024/2773 of the European Parliament and of the Council of 24 October 2024 establishing the Ukraine Loan Cooperation Mechanism and providing exceptional macro-financial assistance to Ukraine“, *Official Journal of the European Union*, L Series, 28. 10. 2024.

6) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

У овом тренутку Србија нема претњу ратом са било којом државом. Ипак, Србија је у претходним периодима била изложена елементарним непогодама и ванредним ситуацијама. Током ванредних ситуација ЕУ је помагала надлежне службе и институције у Србији. Та помоћ пружана је преко Механизма цивилне заштите ЕУ, чији је Србија члан.¹⁷ У међувремену, Србија је ускладила своје законодавство у области ванредних ситуација са законодавством ЕУ. Тиме је додатно ојачана повезаност Србије са ЕУ у области ванредних ситуација.¹⁸ Оснивање Инструмента за Украјину показује спремност ЕУ да помогне угроженој држави да одржи стабилност и да јој омогући да се у каснијим периодима обнови. Ситуација у Украјини може се посматрати у случају Србије кроз потенцијалне ванредне

¹⁷ „Споразум између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у Механизму цивилне заштите Уније“, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 11, 22. мај 2015.

¹⁸ Видети: Александар Јазић, „Одлука бр. 1313/2013/ЕУ Европског парламента и Савета од 17. децембра 2013. године о Механизму цивилне заштите Уније“, *Европско законодавство*, год. 19, бр.73–74/2020, стр. 68.

ситуације разорног карактера које би трајале дужи временски период. Може се претпоставити да би у случају ванредне ситуације која би погодила Србију и нанела велике материјалне штете ЕУ основала инструмент који би имао сличну функцију као Инструмент за Украјину. То се посебно односи на ванредне ситуације које не би могле да се савладају у кратком временском периоду. Ту треба посебно узети у обзир да Србија жели да се прикључи ЕУ. Србија је 2011. године усвојила „Националну стратегију заштите и спасавања у ванредним ситуацијама”.¹⁹ Тиме је побољшан систем цивилне заштите у Србији, а направљена је и основа за даљи развој овог система. Оно што је важно јесте да је ова Стратегија креирана на основу „Националног програма за интеграцију Републике Србије у Европску унију”.²⁰ У процесу израде Стратегије узет је у обзир приступ ЕУ у области безбедности унутар и ван њених граница. Стратегија је утврдила домаће механизме координације, али и начин реализације активности у одговору на ванредне ситуације и уклањања њихових последица. Примаран циљ усвајања Стратегије је формирање интегрисаног система заштите и спасавања Републике Србије. Веома је важно што је Стратегија у складу са препорукама ЕУ које се односе на функционисање и развој система заштите и спасавања. У Стратегији је истакнуто да је ЕУ формирала Механизам цивилне заштите ЕУ како би се олакшала сарадња у хитним ситуацијама које спадају у ванредне ситуације. Ради се о активностима пружања помоћи цивилне заштите држави која није довољно припремљена за ванредну ситуацију.²¹ Усвајање Стратегије омогућило је лакше укључивање Србије у Механизам цивилне заштите ЕУ. На основу наведених докумената и досадашње сарадње Србије и ЕУ у области ванредних ситуација, а узимајући у обзир Инструмент за Украјину, може се закључити да је ЕУ спремна да пружи значајну помоћ угроженој држави (кандидату за приступање овој организацији), без обзира да ли је погођена ратом или ванредном ситуацијом.

¹⁹ У даљем тексту: *Стратегија*.

²⁰ „Измењени и допуњени Национални програм за интеграцију Републике Србије у Европску унију”, *Влада Републике Србије*, Београд, 2009.

²¹ „Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама”, *Службени гласник Републике Србије*, 86/2011, 18. новембар 2011.

**REGULATION (EU) 2024/792 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND OF THE COUNCIL ESTABLISHING AN INSTRUMENT FOR UKRAINE**

Aleksandar JAZIĆ*

Abstract: To assist Ukraine during the war with Russia, the European Union established the Instrument for Ukraine. This has made the provision of European Union assistance to Ukraine more organised and strategically planned. The allocated financial and other resources, which are part of the Instrument for Ukraine, cover all phases of assistance. Specifically, this includes assistance during the war and after the war ends. One component of the assistance provided to Ukraine supports the maintenance of stability in the country. Another part, which is an integral component of the Instrument for Ukraine, is intended for Ukraine's post-war reconstruction. Additionally, the Instrument for Ukraine allows for the involvement of third parties in assisting. The Republic of Serbia is not threatened in the same way as Ukraine. However, it has faced emergencies in previous periods, during which the assistance of the European Union proved to be significant rather than absent. Based on the analysis of the Instrument for Ukraine presented above, it can be assumed that, in the event of a prolonged emergency on the territory of Serbia that would cause major material damage, the European Union would be able to organise assistance for Serbia in a manner comparable to the Instrument for Ukraine.

Keywords: armed conflict, Ukraine, European Union, Instrument for Ukraine, financial aid, technical assistance, emergencies, Serbia.

* Institute of International Politics and Economics, Belgrade, E-mail: jazic@diplomacy.bg.ac.rs. ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5613-2614>.